

ББК 86

Мал 18

Маліноўскі Яўген

Парусія: псыхалогія прысутнасці. — Баранавічы : Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны”, 2007. — 260 с., іл.

ББК 86

Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны” 2007
© Афармленне Уладзімір Гундар

Прыісці да гэтай веры

Промова

Плановае спадарства! Вы трымаеце ў руках кнігу баранавіцкага грэка-каталіцкага святара айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псыхалогія прысутнасці”. Артыкулы з гэтай кнігі коўны час друкаваліся на старонках мясцовай газеты “Тэх-рэспубліка” і мелі вялікі водгук у грамадстве. Сябры і сяброўкі ўніяцкай парафіі вырашылі сабраць ў адзінае зборнік, які напісанае настаяцелем баранавіцкага прыходу св. Миколая і Мятода Беларускай Грэка-Каталіцкай Царквы, надрукаваць суцэльнай кнігай.

У мінулым стагоддзі ўніяцкі святар Леў Гарошка, які ў гады Другой сусветнай вайны кіраваў у Баранавічах медычнай школай, напісаў кнігу “Навука і рэлігія”. Аўтар абвяргаў савецкія тэзісы аб шкоднасці рэлігіі, нясумяшчальнасці веры ў Бога і навукі, пераканаўча даказаў, што найбольшыя вучоныя ў аграмаднай большасці былі веруючымі людзьмі. Традыцыі архімандрыта Льва Гарошкі жывуць і працягваюцца сённяшнімі ягонымі пасьцежнікамі.

Кніга айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псыхалогія прысутнасці” – гэта першы вопыт псыхалогічнага абагульнення рэлігійнай і палітычнай практыкі. Хацеў бы адзначыць, што гэтую тэму сучасныя навукоўцы і святары дэлікантна абыходзяць, “пераканаўча” спасылаючыся, што сапраўдная рэлігія па-за палітыкай. Пэўна яно так і ёсць у дэмакратычным грамадстве, але не ў нас. Трэба прызнаць мужнасць уніяцкага святара, які ў сваіх разважаньнях пра Бога і існасць спалучае рэлігію і палітыку, псыхалогію і мастацтва. Праўда, айца Яўгена цікавіць не столькі сама палітыка, як правая свабода. І калі палітыка перашкаджае свабодзе, то трэба аб гэтым смела казаць. Але на такі крок сёння здольны не кожны чалавек.

Беларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае было прававой дзяржавай, у якой панавала воля і талерантнасць. Прыгонныя сяляне і стараверы сотнямі тысячаў беглі сюды з Расеі ад дэспатызму. Пераследаваныя на радзіме ардын-

П.17. Выбары	78
П.18. Палітыка	81
П.19. Жэрабя кінута	85
П.20. Пост	88
П.21. Пасха	91
П.22. духоўнасць	93
П.23. Характв	96
П.24. Быць	99
П.25. Тройца	102
П.26. Слава	105
П.27. Храм	108
П.28. Лішак	111
П.29. “Не хочу иметь ребенка...”	116
П.30. Радаснае ганенне	117
П.31. Вавілонская вежа тэлерэчаіснасці	123
П.32. Час асабістай прысутнасці	127
П.33. Выбранасць	131
П.34. Ад сектанцтва да еднасці	134
III	
ЭКЗІСТЭНЦЫЯ І ПАВААННЯ	137
III.1. Успенне	138
III.2. Аўтабіяграфічная перспектыва ўзросту	142
III.3. Гэапсыхіялагічная канфесійнасць асобы	150
III.4. Сямейная трылеза экумены	153
III.5. Прафесія маці	156
III.6. Прафесія: айцец	160
III.7. Сямейная парусія: “Сем хлябоў і дзве рыбы”	164
III.8. Вяртанне да сябе	169
III.9. Інтралог	172
III.10. У сям’і не без нарцыса	176

III.11. Любоў не раздражняецца	180
III.12. Ружанец у псіхічным развіцці адзінца	183
III.13. “Лебядзінае паляванне”	188
III.14. Містыка	189
III.15. Алтарна-педагагічны разважальнік	192
III.16. Педагагічныя прынцыпы асабістай свабоды	196
IV	
ІНТЭЛЕКТУАЛЬНАЯ ПРОПАВЕДЗЬ	203
IV.1. Псіхіка старажытнага сэнсу Евангелля	204
IV.2. Час казання	206
IV.3. Вызваленне спаралізаванага	208
IV.4. “Хай будуць усе адно”	210
IV.5. Суд Божы	215
IV.6. Суд Божы	218
IV.7. Навігацыя	221
IV.8. Экзарцызм, альбо выгнанне дэманаў	224
IV.9. Перамяненне Гасподняе	226
IV.10. Pietas – Шанаванне	228
IV.11. Не судзі	230
IV.12. Багадце ад Бога	232
IV.13. “Камень, адкінуты будаўнікамі”	234
IV.14. Падвышэнне Пачэснага і Жыццядайнага Крыжа	236
IV.15. Казанне на свята Андрэя Першапакліканага	240
IV.16. Шлюбная вячэра	243
IV.17. Старое віно і новая ахвяра	245
POST-PARTOR* – СПАДКАЕМЦА	249
ГЛАСАРЫЙ	251
ЛІТАРАТУРА	253

III.11. Любоў не раздражняецца

“Часто меня раздражает собственный ребенок – ничего не могу поделать...” – распачны тон маладой маці нагадаў мне евангельскі верш: “З прычыны беззаконня ў многіх ахаладае любоў” [Мц 24, 12]. Вось суровы прысуд чалавецтву, якое ухілілася ад Божай справядлівасці ў бок цялесных палкасцей. Раздражненне як неадольная палкасць штурхала мексіканскага кіроўцу самазвала, які свядома наехаў на дзяцей, пераходзілі вуліцу. Раздражненню спрычынілася амерыканская жанчына, якая забіла дзіця, усынаўленае ёю з расійскага дзіцячага дому. Спіс злачынстваў можна было б падоўжыць. Што прымушае чалавека адкінуць ад сябе вобраз Божы як асабісты дабрабыт і любоў, якая “не раздражняецца” [1 Кор 13, 5]. Якая згубная сіла ўводзіць у смяротны псіхічны стан? Гэта сіла – адсутнасць волі чалавека ў пераадоленні свайго немачы, якая караніцца на агульнай заганае – “пачуццё жывейскай” [1 Ін 2, 16].

Для барацьбы з небяспечным ворагам неабходна ведаць усе яго тылавыя моманты, забяспечваючы тым самым абарону на шляху экспансіі, што працягваецца ў нястрыманасці негатыўных эмоцый. У пачатку гэтага сям’янага аб’екта неабходна прызнаць уласную грахоўнасць, спрычыненую як перад святаром, так і перад “раздражняльнікам”, і н. уласным дзіцем. Справа ў тым, што само па сабе “раздражняльнік” з’яўляецца радавым, генетычным у адносінах да царкоўнага сведчанна граху. Гэтае сведчанне служыць стымулам, сігналам да прынясенага коду паводзінаў. У гэты ж час з’яднанне з самім “раздражняльнікам” змяняе псіхалагічны стан сям’і як пладаноснага арганізму. Паніжаючы парог уласнай адчуальнасці да граху падчас споведзі, заўважаючы “бервяно ў сваім воку”, чалавек адначасова павышае парог раздражняльнасці ў адносінах да бліжняга, прывучаючы сябе самога не заўважаць “у чок у воку брата свайго” [Мц 7, 4]. Пры гэтым, успрымаючы свайго дзіця як брата альбо сястру, бацька рэфлексуе сваю генетычную заганнасць. Маці і дачка – нізкародныя сёстры па адамавым няшчасці і высакародныя сёстры ў Хрысце. Калі вас раздражняе ўласнае дзіця, успомніце гісторыю свайго дзяцінства і сужэнства, цяжарнасці і парадзіхства ў

суправаджэнні ўласных паводзінаў раздражняючых царства Божае ўнутры нас. Але, замест раздражнення, гэтае царства пашырае розум і паглыбляе пачуцці ў ПАКАЯННІ як экспансіі Божай міласэрнасці ў чалавечым амацыянальным розуме чалавека.

У аснове раздражнення ляжыць перажыванне ўнутранага канфлікту, які спараджаецца супярэчнасцямі паміж яго жадаваннямі і пачуццямі да іншага. Часцей за ўсё гэтыя патрабаванні з’яўляюцца на “антрапалагічным прынце”, а не як у нямецкі філосаф XIX стагоддзя Людвіг Феербах з’яўляўся да існавання дзеля сябе самога: “Мы пазнаём, каб пазнаць, любім, каб любіць, хочам, каб хацець... Сапраўдная любоў сама сабе дастатковая”. Чалавек натуральна жадае таго, што ён хоча, дзіця прыкра зрывае яго планы дасягнення жадаемага: спачатку яно не дае спаць, потым не дае “жыць” і т.д. – ці ж гэта не будзе раздражняць?

Дык вось, той, хто ўступае ў шлюб, ад пачатку павінен выхоўваць у самім себе гатоўнасць да ахвяраванай любові: “Няма больш той любові, як хто душу сваю пакладзе за сяброў сваіх” [Ін 15, 13]. Калі пакаянне патрабуе адносінаў да свайго сына як да брата, дык хрысціянскі подзвіг узносіць гэтыя адносіны да сяброўства. Менавіта сяброўства служыць зброяй дасягнення сямейнага дабрабыту як Царства Божага, пры якім прыныш “чалавек чалавеку сябра” робіцца вытокама сямейнага шчасця. Узаемаадносіны дзіцяці з бацькамі ёсць сапраўдныя рэлігійныя адносіны, выбудаваныя на вобраз і падабенства Царквы Божай. Мы ведаем, што стала грашым. Мы знаем, што Бог-Айцец і Маці-Царква не проста церпяць, але доўга церпяць нашае беззаконне. Таму ў момант раздражнення і гневу будзем помніць аб гэтым доўгацярпенні, маючы зносіны са сваімі дзецьмі як “братамі па няшчасці” і “сябрамі па шчасці”. Тады іхні цяжар не будзе нас раздражняць, але выпрабуе пачуцці. Паспрабуем акрэсліць псіхалагічныя параметры гэтага сяброўства. Пазітыўная рэакцыя на прапанаваныя праекцыі ўзаемадзеяння з вашым дзіцем, думаю, дапаможа вам справіцца з раздражненнем:

- Адказваю на ўсе яго пытанні сумленна;
- Штогод радзей раблю заўвагі;
- Ніколі не крычу;

- Ніколі не б'ю;
- Школа не галоўныя, але падпарадкаваныя Богу і сям'і абставіны жыцця;
- Люблю цябе, якім ты ёсць;
- Ты не горшы за іншых;
- Ты лепшы за мяне;
- Перш чым адрэгаваць на раздражняльнік, чытаю “Ойча наш”;
- Рэгулярна чытаю “Біблію”;
- Першую суботу месяца адмячаем сумесным чытаннем Ружанцу;
- Рэгулярна спавядаюся ў Царкве;
- Давераю самастойнасці яго думак і ўчынкаў;
- Веру, што Бог дапаможа яму стаць больш голым, чым я.

“Любоў доўга церпіць у міласэрнасці, любоў не займае, не росціць, любоў не ўносіцца, не ганарыцца, не думваецца, не бязладдзя, не шукае свайго, не раздражняецца, не высліць ліхога, не радуецца хлусні, але радуецца праўдзе; усё пакрывае, усяму верыць, усяго спадзяецца, усё пераносіць” [1 Кор 13]. Слова Апостала ёсць самы дасканалы психалагічны тэст. Успрымаючы яго, мы стала рэфлексуем і ралічаныя якасці і, усведамляючы іх недахоп, молім аб паўнацэннай Божай любові ў нашым шматпакутным жыцці. “І вы, любячы, не раздражняйце дзяцей вашых, але выхоўвайце іх у вярненні і настаўленні Гасподнім” [Эф 6, 4]. Такім чынам, ёсць толькі адна альтэрнатыва раздражненню – гэта Хрыстоса вучэнне, следаванне якому з’яўляецца зарукай сямейнага дабрабыту.

РЕГЛОЗМІТОРІМІДУ